

Maiju Keynään laukkukauppatutkimukseen
liittyviä itäkarjalaisten haastatteluja

Vihko II

Vihko II

Haastatellun nimi	syntymäaika ja -paikka	haastatteluaika ja -paikka	sivu n:o
✓ Joki, Kristiina Ortjont, ent. Jakovleff o.s. Haurinen	1897 Uhtua kk	1955 Virkkala	1
Jouhkonen, Martta Trohkimant, o.s. Kaurijeff	1888 Uhtua kk	1953 Rovaniemi	11
Kallinen, Ville Iisakinp.	1883 Jyskyjärvi kk	1953 Tuusula	21
Kallio, Aleksi Timonp.	1892 Vuokkiniemi Pirttilahti	1951 Kauhava	37
Karhu, Juha karj. Karhunen, Iivana	1885 Suiku	1953 Orismala	45
Karhu, Sandra Juhant. o.s. Lipponen	1892 Vuokkiniemi kk	1953 Isokyrö	63
Karhunen, Huoti Teronp.	1885 Kontokki	1954 Suomussalmi	67
Karhunen, Juho (Iivana) Hilapanp.	1891 Kontokki Vuokinsalmi	1955 Juuka	89
Karhunen, Maria o.s. Huovinen	1893 Suomussalmi Kuivajärvi huom. suomalais!	1954 Suomussalmi Kuivajärvi	119
Kari, Simo (Simana) Timonp. ent. Karppanen	1903 Kiestinki Kiisjoki	1959 Turku	123
Karila, Anna Iisakinp. ent. Kontradjeff	1890 Uhtua Jyväskylä	1965 Jyväskylä	137
Karinoja, Irene Stefanint. o.s. Jakovleff	1889 Tammisaari Kiestinki Vaarakylä	1955 Helsinki	143
✓ Karinoja, Juho (Iivana) Paavalinp. ent. Loskin	1884 Kiestinki Kiisjoki	1955 Helsinki	147
✓ Karjalainen, Taavetti Ivaninp. ent. Korelski	Jyskyjärvi kk?	1952 Vihti	159
Karmakainen, Aleksanteri Feodorinp.	1885 Repola kk	1955 Pyhäselkä	169
Karppala, Jaakko Oskarinp. ent. Kynttijeff	1885 Jyskyjärvi	1955 Nurmijärvi	179
Karppanen, Jaakko Dmitreinp. ent. Karpoff	1888 Rukajärvi Kiimaisjärvi kk	1955 Parikkala	185
Karppanen, Mikko Dmitreinp. ent. Karpoff	1889 Rukajärvi Kiimaisjärvi kk	1955 Parikkala	229

Karppanen, Riiko Jaakonp. ent. Karpoff	1885	Kiestinki Kiisjoki	1959	Korppoo	245
Karvonen, Juho (Iivana) Huotarinp. ent. Karvarandin	n. 1880	Kiestinki Suurijärvi	1955	Haukipudas	261
Kaurola, Jenny (Jouki) Yrjönt. o.s. Laine ent. Antipin	1904	Vuokkiniemi Pirttilahti	1955	Jyväskylän pit.	275
Keynäs, Anni Iljant. o.s. Mauranen ent. Maurojeff	1899	Repola Koroppi	1955 1959	Helsinki Helsinki	279
Keynäs, Outi Minkant. o.s. Kontradjeff	1880	Vuokkiniemi kk	1951	Helsinki	285
Keynäs, Vasili Andreinp. ent. Kontradjeff	1884	Vuokkiniemi kk	1958 1959	Helsinki Helsinki	299
Kivelä, Darja Huotint. ent. Rettinen o.s. Lipkin	?	Vuokkiniemi Tuhkaniemi	1951	Isokyrö	313
Koivikko, Irene Iivanant. o.s. Sofronoff	1880	Uhtua kk	1951	Isokyrö	319
Koivikko, Pekka Samulinp. ent. Ahvanasieff	1876	Uhtua kk	1953	Karunki	323
Kormilainen, Jussi (Iivana) Vasseleinp. ent. Rettijeff	1873	Vuokkiniemi Tollonjoki	1951	Teuva (Kurikka)	349
Kontulainen, Vaseli Roopenp. ent. Tiilikainen	1896	Uhtua Jyväskylä	1954	Ylivieska	375
Kosmin, Dimitri	1875	Jyskyjärvi Nokeus	1954	Kuopio	409
Kotaniemi, Jenny Jussint. o.s. Ohukainen	1900	Uhtua kk	1951	Kemi	419
Kotaniemi, Vaseli	?	?	1951	Kemi	427
Kotkansalo, Mari (Maria) Niikkanant. o.s. Kusmin	1895	Kiestinki Kokkosalmi	1955	Oulu	429
Kymälä, Vaseli Huotarinp. ent. Karvarandin	1887	Kiestinki Suurijärvi	1951	Oulu	445

Itäkarjalaisten kiertokauppaa koskevia kysymyksiä.

A. Kertojan elämänvaiheita.

Kertojan nimi.

„ osoite.

Syntymäaika.

Syntymäpaikka (pitäjä, kylä).

Avioliittoon-meno-aika, puolison entinen sukunimi sekä hänen entinen koipaikkansa.

Asuinpaikat syntymästä lähtien aikamäärineen sekä missä tehtävissä ollut eri asuinpaikoissa.

B. Omakohtaista.

I. Olitteko ennen kiertokaupalle lähtöä käynyt Suomessa? Missä? Minkä ikäisenä? Mistä syystä?

II. Ensimmäinen matka kiertokaupalle Suomeen:

1. Lähtöaika Itä-Karjalasta (vuosi, vuodenaika).

2. Matkanteko:

- Mitä teitä kuljitte (mahdollisimman tarkkaan paikkoja mainiten)
- Minkä osan matkasta kuljitte jalan, minkä kulkuneuvoilla)
- Lähdittekö matkalle yksin? (Keiden seurassa lähditte?)
- Oliko matkan johto jotenkin järjestetty? Miten?
- Missä yövyttiin? Yöpymiskustannukset.
- Miten ruokailu oli järjestetty (eväät, ostoruoka)? Ruokailukustannukset.
- Tapahtumia matkalla (kilpasoudanta vesimatkoilla yms.)

III. Kuinka pitkän ajan perästä palasitte Karjalaan ensimmäiseltä kiertokauppamatkalta? Mihin vuodenaikaan? Matkanteko (ks. edellisen kysymyksen a-g kohtia).

Milloin teitte ensimmäisen, milloin viimeisen kiertokauppamatkan Suomeen?

IV. Kävittekö kiertokaupalla Suomessa joka vuosi vai viivyttekö Suomessa useita vuosia peräkkäin? Olivatko kiertoajat riippuvaisia vuodenaajoista? Miten?

V. Kulkivatko myöhemmät matkanne Itä-Karjalasta kiertokauppapaikalle ja sieltä takaisin samoja teitä ja samalla tavoin kuin ensikeralla (ks. II kysymyssarjan 5. ja 6. kohtia)?

VI. Kauppakierros (päämajapaikasta takaisin samaan paikkaan):

- Kiertoalue: Pitäjä, kylät, yöpymispaikat (talon ja kylän nimi) kiertojärjestyksessä.
- Kuinka kauan kauppakierroksella viivytte?
- Yövyittekö vakituisissa paikoissa? Yöpymismaksu.
- Ruuan hankinta. Maksu ruuasta.
- Yksin vai toisten kanssa? Kenen tai keiden kanssa?

6. Jalan (laukkua kantaen vai käsirattailla ja kelkalla kuljettaen) vai ajoneuvoilla?

7. Julkisesti vai viranomaisia kaihtaen (esim. metsäpolkuja kulkien)?

8. Myyntitavarat (Mitä rihkamaa? Millaisia kankaita? Mitä kappaletavaraa?).

10. Missä rahoja säilytitte matkalla yöpyessä?

11. Kaupanteko:

- Tinkivätkö ostajat?
- Miten laskitte myymienne tavaroiden yhteishinnan (päässä laskuna, kynää, helmitaulua tms. apuna käyttäen)? Olitteko luku- ja kirjoitustaitoinen?
- Annoitteko tavaraa velaksi? Kuinka pitkän ajan kuluttua vaaditte velan takaisin? Suoritettiinko velat määräaikoina? Ryhdyittekö erikoistoimenpiteisiin, ellei maksu määräaikana tullut?
- Vaihdoitteko tavarain loppuun, nahkoihin tms. Mitä vaihtotavaralle teitte?
- Ostittekö väestöltä jotain? Mitä? Mitä ostetuille tavaroille teitte?

12. Tilasiko väestö teiltä tavaraa- Minkälaista?

13. Miten mahdolliset vapaa-ajat kauppakierrosten aikana vietitte?

14. Väestön suhtautuminen:

- Viranomaisten (jouduitteko tekemisiin viranomaisten kanssa ja jos jouduitte, miten se päättyi?)
- Paikallisten kauppiaiden.
- Muun kansan (Pitkö väestö suotavana tuloanne heille ja miksi pitivät?)

VII. Kulkivatko eri kiertokauppiat eri tahoilla pitäjää vai samoissa taloissa?

VIII. Mitä (tai mitkä) oli päämajapaikkanne? Sovititteko sinne menonne määrättyyn aikaan viikosta? Kauanko siellä viivytte? Järjestittekö tavaranhankinnan, saunassa käynnin ym. siellä olo aikaan, siis kauppakierrosten väliin?

IX. »Liitot»:

- Oletteko kuulunut liittoon (tai liittoihin)? Ketkä muut kuuluivat samaan liittoon (nimet ja kotipaikat)?
- Oliko liitossa eriarvoisia jäseniä (tavaranhankkijat, tavalliset kiertokauppiat, palkatut repunkantajat tai sellaiset palkolliset, jotka möivät tavaraa isäntiensä laskuun)? Kuka oli liittonne johdossa? Missä asemassa Te ja liiton muut jäsenet olitte?
- Mitä etua liittoon kuulumisesta oli?
- Liittopaikan nimi.
- Korvaus liittopaikasta.
- Kuinka pitkän ajan kuluttua kokoonnuitte liittopaikkaan? Kokoontuivatko kaikki yhtä aikaa?
- Kauanko liittopaikassa viivytte?
- Miten liitossa-oloaika vietettiin?

- X. Markkinoilla ja toripäivillä käynti:
1. Missä olette käynyt markkinoilla ja toripäivillä? Säännöllisesti vai ei?
 2. Mihin aikaan vuodesta niitä on pidetty? Kuinka kauan ne kestivät?
 3. Missä tarkoituksessa markkinoille ja toripäiville menitte (myymään tavaroita, ostamaan markkinoilta tai toripäiviltä tai tukkuliikkeistä, tapaamaan Itä-Karjalasta markkinoille saapuvia omaisia tai muita tuttuja jne.)?
 4. Mitä markkinoilla möititte?
 5. Mitä markkinoilta ostitte?

XI. Kauppatavaran hankinta:

1. Kuka tavarat hankki?
2. Mistä ne hankittiin?
3. Ostettiinko tavara osittain tai kokonaan velaksi? Kuinka pitkäksi aikaa luottoa myönnettiin? Muut luotonsaantiehtot.
4. Hankittiinko tavaraa määrääkoina?
5. Tapahtuiko hankinta tilaamalla (toisten välityksellä, kirjeellisesti, puhelimitse) vai itse tukkuliikkeessä käymällä.
6. Miten tavarat hankintapaikoista tuotiin (kantaen, hevosella, rautateitse jne.)?

XII. Millaisessa yhteydessä olitte kotiin Itä-Karjalassa (kirjeellinen yhteys, mitä ja miten lähetettiin kotiin ym.).

XIII. Mistä muusta perheenne sai elatusta paitsi kiertokaupasta?

C. Yleistä.

- I. Keitä omasta suvustanne on käynyt kiertokaupalla? Missä? Milloin?
- II. Keitä omasta kylästäanne on käynyt kiertokaupalla? Missä? Milloin?
- III. Keitä kotipitäjänne muista kylistä on käynyt kiertokaupalla? Missä? Milloin?
- IV. Mitä tiedätte Itä-Karjalan muitten pitäjien kiertokaupasta? Missä suhteessa kotipitäjäläistenne kiertokauppa erosi muitten käymästä kiertokaupasta jne.)?
- V. Kulkivatko samojen sukujen, kylien, pitäjien miehet kiertokaupalla samoilla seuduilla (esim. kiestinkiläiset Lounais-Suomessa, vuokkiniemeläiset Pohjanmaalla jne.)?
- VI. Oliko olemassa erikoisia kiertokauppasukuja? Minkä nimisiä ja miltä paikkakunnalta lähtöisin?
- VII. Mitä tapauksia voitte mainita avioliitoista itäkarjalaisten kiertokauppiaitten ja suomalaisten kesken? (miehen ja vaimon kotipaikat sekä avioliittoonmeno aika suunnilleen)?
- VIII. Keiden kiertokauppiaiden tiedätte muuttuneen paikallisiksi kauppiiksi (nimi, koti-

paikka Itä-Karjalassa, missä paikallinen liike, milloin perustettu)?

IX. Ovatko itäkarjalaiset käyneet kiertokaupalla muualla kuin Suomessa? Missä?

X. Mitä uutta opitte Suomessa? Miten niitä toteutitte käytännössä kotiseudullanne?

D. Varsinaisen kysymyssarjan ulkopuolelta.

I. Mistä sukunne perimätiedon mukaan on tullut asuinpaikalleen Itä-Karjalassa?

II. Mikä on ollut synnä suvun sinne siirtymiseen-

VASTAAJIEN HUOMIOON.

1. Kysymyssarjan kysymyksiä ei ole tarpeen vastaussarjaa laadittaessa toistaa, vaan vastauksen eteen voi asettaa kysymyksen liittyvän merkinnän (esim. B. II. 1).
2. On tärkeää, että jokainen kysymys huomioidaan siitä huolimatta, ettei kaikkiin mahdollisesti pystytä selvitystä antamaan. Tällaisten selvitystä vaille jääneitten kysymysten kohdalle on merkittävä »En tiedä», »En muista» t.m.s. aina sen mukaan, mikä vastauksen puuttumiseen on syytä ja merkiksi siitä, että kysymys kuitenkin on huomioitu. — On selvää, että tiedot on annettava niin totuudenmukaisesti kuin se inhimillisesti muistin puitteissa on mahdollista.
3. Koska kysymysten joukossa on ehkä myös sellaisia, jotka eivät liity vastaajan omakohtaiseen kokemuspäiriin, on sellaisissa kohdissa mainittava, keneltä vastaaja mainitut tiedot on saanut, tai jolle hän sitä muista, kuitenkin, että asian muilta on kuullut. Tämä oman muistitiedon ja muilta kuullun tarkka erottaminen on tärkeää, koska sen pohjalla voidaan päätellä tiedon luotettavuusaste (omakohtaiseen kokemukseen perustuvat tiedot varmempia kuin muilta kuullut).
4. Jos vastaajan mielessä on sellaisia itäkarjalaisten kiertokauppaan liittyviä asioita, joita kysymyssarjassa ei esiinny, olisi näistäkin syytä kirjoittaa (esim. johonkin kiertokauppiaseen liittyvät erikoismuistot, jonkun tukkukauppiiaan itäkarjalainen kiertokauppias-asiakaspiiri, joku itäkarjalaisten kiertokaupan hyväksi toiminut henkilö). — Yksityisten tapahtumien kertominen (esim. viranomaisten suhtautumisen yhteydessä) voi luoda lisävaloa kysymykseen.

Vastaukset lähetetään Karjalan Sivistysseuralle, os. Helsinki, Kasarmik. 25 C 14. Seura maksaa lähetyksestä aiheutuvat posti- ym. kulut.